

Muistio

VN/12927/2020

15.9.2020

Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen kehittämisen ohjausryhmä Kokous 1/2020

Aika	1.9.2020 klo 10.00-12.00
Paikka	Skype
Osallistujat (suluissa varajäsenet)	<p>Eeva-Riitta Pirhonen, opetus- ja kulttuuriministeriö (pj.) Niklas Wilhelmsson, oikeusministeriö (varapj.)</p> <p>x Marja N. Pulkkinen, opetus- ja kulttuuriministeriö x Aija Töytäri, opetus- ja kulttuuriministeriö x Ulla-Jill Karlsson, opetus- ja kulttuuriministeriö x Kristina Kaihari (~~Santeri Suvanto~~), Opetushallitus x Virva Viljanen, Suomen nuorisovaltuuston kattojärjestö Allianssi ry x Milla Rekola, Suomen Lukiolaisten Liitto ry x Matti Tujula (~~Hanna Huuhtanen~~), Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry Iivari Korkala (x Emma Holsti), Suomen Opiskelija-Allianssi – OSKU ry x Oskar Storbacka (~~Alexandra Wegelius~~), Finlands svenska skolungdomsförbundet – FSS rf x Kyösti Värri (~~Mari Sjöström~~), Suomen Kuntaliitto Sirpa Rautio (x Mikko Joronen), Ihmisoikeuskeskus x Jari Koski (~~Sari Hakola~~), Suomen Rehtorit ry x Arto Kallioniemi (~~Pamela Slotte~~), UNIFI ry Marko Susimetsä (x Liisa Vanhanen-Nuutinen), Arene ry x Pauliina Viitamies (~~Päivi Lyhykäinen~~), Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry Heidi Rosbäck (x Niina Salmi), Osallisuuden osaamiskeskus x Mette Godenhjelm (x Riitta-Mari Punkki-Heikkinen), ProLukio ry</p> <p>x Anna Mikander, opetus- ja kulttuuriministeriö (sihteeri) x Liisa Männistö, oikeusministeriö (sihteeri)</p>
Kutsutut asiantuntijat	<p>x projektisuunnittelija Tuija Kasa, Helsingin yliopisto (asiakohta 5) x professori Elina Kestilä-Kekkonen, Turun yliopisto (asiakohta 5) x opetusneuvos Minna Polvinen, opetus- ja kulttuuriministeriö (asiakohta 4)</p>

Asialista

- 1 **Kokouksen avaus, läsnäolijoiden toteaminen ja osallistujien esittäytyminen**
Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10 ja toivotti osallistujat tervetulleiksi. Todettiin läsnäolijat.
- 2 **Kokouksen esityslistan hyväksyminen**
Hyväksyttiin muutoksitta.
- 3 **Ohjausryhmän toimeksianto ja tehtävät (liite 3.1)**
Puheenjohtaja kävi läpi ohjausryhmän toimeksiannon ja tehtävät ja todettiin ohjausryhmän toimeksianto ja tehtävät asettamispäätöksen mukaisesti.
- 4 **Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatus hallitusohjelman hankkeissa**
  - [Oikeus oppia -kehittämisohjelma](#)
Minna Polvinen
  - [Kansallinen demokratiaohjelma 2025](#)
Niklas Wilhelmsson
  - [Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma 2020-2023](#)
Marja Pulkkinen

Kuultiin esitykset.
- 5 **Katsaus teemaan liittyviin tutkimuksiin, selvityksiin ja hankkeisiin**
  - [Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmän selvitys \(2014\): Demokratia ja ihmisoikeudet: Tavoitteet ja sisällöt opettajankoulutuksessa](#)
Liisa Vanhanen-Nuutinen
  - *Ihmisoikeuskeskuksen selvitykset ihmisoikeuskasvatuksesta, -koulutuksesta ja -tutkimuksesta Suomessa (2014 & 2017) sekä [Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen kehittäminen opettajankoulutuksessa -hanke \(2018-2021\)](#)*
Tuija Kasa
  - [Education, Political Efficacy and Informed Citizenship \(EPIC\) -hanke](#)
Elina Kestilä-Kekkonen
  - [Euroopan neuvoston demokratiakompetenssiyö](#)
Kristina Kaihari
- 6 Kuultiin esitykset ja käytiin lyhyt keskustelu hankkeista sekä niiden yhteyksistä tämän ohjausryhmän työskentelyyn. **Lähetekeskustelu ohjausryhmän työsuunnitelmasta**

Käytiin lähetekeskustelu ohjausryhmän työsuunnitelman laatimiseksi. Keskustelun tarkoituksena oli linjata ohjausryhmän työskentelyn tärkeimmät tavoitteet ja painopisteet. Sihteeristö laatii keskustelun pohjalta luonnoksen työsuunnitelmaksi, joka käsitellään ohjausryhmän seuraavassa kokouksessa. Ohjausryhmä toi esiin seuraavia näkemyksiä:

- haluttiin konkreettisia esityksiä ja ruohonjuuritason tavoitteenasetantaa
- tutkimustyön pitää olla vahvasti linkitettyä tämän ohjausryhmän työskentelyyn
- ohjausryhmän toivottiin keskittyvän erityisesti erilaisten menetelmien sekä koulujen ja oppilaitosten ja yhteiskunnan eri toimijoiden välisen yhteistyön tukemiseen, opettajankoulutuksen ja tutkimuksen kehittämiseen, hyvien käytäntöjen kartoittamiseen ja levittämiseen sekä koulujen ja oppilaitosten toimintakulttuurin kehittämiseen
- ohjausryhmän työn jakaminen alatyöryhmiin/jaostoihin sai positiivista palautetta

7 Muut asiat

Ei muita asioita.

8 Syksyn kokousaikataulu

- 23.10.2020 klo 13.00-15.30
- 10.12.2020 klo 10.00-12.00

9 Kokouksen päättäminen